

Na de 22ste juni

Nagenoeg overal werden op die 22ste juni de Russische grensdetachementen onder de voet gelopen. Duizenden militairen werden in hun slaap door de Duitsers verrast. De eskaders van de Russische luchtmacht die in het westen opgesteld stonden, werden op die ene zondag praktisch vernietigd: 800 toestellen op de vliegvelden, 400 bij luchtgevechten. Nadien beheerste de *Luftwaffe* het luchtruim. Te land gingen de Duitse tankdivisies als een mes door de boter; alleen in de buurt van Lemberg konden Russische tanks de Duitse bijna een week lang tegenhouden. Aan Russische kant ontwikkelde zich een immense chaos die in de grensdistricten bevorderd werd door een totaal ontbreken van nieuws, ja van enige waarschuwing. Eerst acht-en-een-half uur na het begin van de invasie deed de radio door middel van de in steden en dorpen aangebrachte publieke luidsprekers weten dat het land zich in oorlog bevond. Het militaire communiqué dat zondagavond uitgezonden werd, deelde mee dat de Duitse troepen op de meeste plaatsen met zware verliezen teruggeslagen waren. Zo schaars en zo onjuist waren de berichten geweest die Moskou op de eerste oorlogsdag bereikt hadden, dat 's avonds om kwart over negen de bevelen uitgingen voor een grootscheeps tegenoffensief waarbij men de Duitsers tot op hun eigen gebied achtervolgen moest. Die bevelen waren een slag in de lucht, want wat de grensgebieden betrof, had de leiding van de Sowjetstaat op die eerste oorlogsdag haar greep op de situatie totaal verloren. Daar kwam bij dat in die grensgebieden talrijke, als regel in Russische uniformen geklede sabotagegroepen van de *Abwehr* actief werden: zij bliezen bruggen op, knipten telefoonkabels door en wekten een verwarring die lokaal het karakter aannam van een Vijfde-Colonne-paniek. Burgers en militairen werden het slachtoffer van geruchten. Het kostte moeite, in de divisies die haastig naar het westen getransporteerd werden, het verband te handhaven en hadden zij eenmaal hun plaats van bestemming bereikt, dan waren de Duitse tanks aan de flanken meestal reeds ver doorgestoten. Honderdduizenden Russische militairen werden in die eerste dagen van al hun verbindingen afgesneden: hadden zij hun munitie verschoten, dan konden zij weinig anders doen dan